

BELEGGINGSSTATUUT NATUURMONUMENTEN

1. Inleiding
2. Uitgangspunten en richtlijnen beleggingsbeleid
3. Uitvoering van het vermogensbeheer
4. Rapportage en evaluatie

Bijlagen

- A. Organisatie van het beleggingsbeleid

1. Inleiding

De Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland (hierna: ‘Natuurmonumenten’ of ‘Vereniging’) heeft als hoofddoel: *het behoud en beheer van in natuurwetenschappelijk en landschappelijk opzicht belangrijke terreinen in Nederland met de zich daarop bevindende monumenten van geschiedenis en kunst. Dit geschiedt zowel ter wille van de natuur zelf als ten behoeve van het geestelijke en lichamelijke welzijn van de mens.*

Beschermen van natuur in Nederland kost geld, nu en later. Om de natuurgebieden ook op langere termijn te kunnen behouden en beschermen heeft Natuurmonumenten onder meer het rendement van het in de financiële markten belegd vermogen als inkomstenbron nodig om de jaarlijkse exploitatielasten te kunnen dekken. Het vermogen vormt tevens een buffer voor jaren waarin de inkomsten mogelijk minder zijn. Hiermee is financieel zo goed mogelijk gewaarborgd dat de natuur behouden en beschermd blijft.

Het hoofddoel van het beleggingsbeleid is het leveren van een bijdrage in de exploitatiekosten van de Vereniging, waarbij wordt gestreefd naar optimalisatie van rendement binnen een aanvaardbaar risicoprofiel.

Het beleggingsbeleid is niet gericht op het realiseren van korte termijn winsten door het uitvoeren van speculatieve transacties. Behoud van het vermogen en stabiliteit van het beleggingsresultaat zijn de belangrijkste factoren. De Vereniging streeft ernaar de beleggingsportefeuille op een duurzame en maatschappelijk verantwoorde wijze te beleggen.

Natuurmonumenten voert een zorgvuldig en transparant beleggingsbeleid. De Vereniging dient haar beleggingsbeleid te allen tijde te kunnen verantwoorden aan haar leden en andere belanghebbenden. Natuurmonumenten legt jaarlijks verantwoording af over het behaalde rendement op de beleggingen en de wijze waarop de risico's worden beheerst.

Natuurmonumenten streeft ernaar hierbij te voldoen aan CBF Richtlijn 650 voor Fondsenwervende Instellingen en aan de Richtlijn Reserves Goede Doelen van het VFI. In deze laatste worden specifieke richtlijnen gegeven ten aanzien van het beheer van reserves en het beleggingsbeleid. In dit beleggingsstatuut worden de kaders gegeven voor de concrete invulling van het beleggingsbeleid.

In bijlage A, ‘Organisatie van het beleggingsbeleid’, wordt weergegeven op welke wijze het beleggingsbeleid en de invulling daarvan tot stand komt.

2. Uitgangspunten en richtlijnen beleggingsbeleid

2.1 De beleggingshorizon van Natuurmonumenten

Het hoofddoel van het beleggingsbeleid is het leveren van een bijdrage in de exploitatiekosten van de Vereniging. Bij de invulling van het beleggingsbeleid wordt rekening gehouden met de financiële ontwikkelingen voor de komende jaren. Natuurmonumenten maakt jaarlijks een financiële meerjarenverkenning met een horizon van drie jaar. De meerjarenverkenning bevat een overzicht van de verwachte inkomsten waaronder de beleggingsopbrengsten en de beleggingsuitgaven.

Het beleggingsbeleid van Natuurmonumenten wordt mede gebaseerd op een Asset- and Liability Management ('ALM') studie, voor het laatst uitgevoerd in 2025. Het doel van een dergelijke studie is om te bepalen welk beleggingsbeleid het best aansluit bij de benodigde financiering van de kernactiviteiten op korte en lange termijn. De bestuurscommissie Financiën & Audit bespreekt jaarlijks in hoeverre de geactualiseerde meerjarenverkenning aanleiding geeft tot bijstelling van het beleggingsbeleid. De commissie evalueert tenminste eens in de drie jaar het beleggingsstatuut en de beleggingsstrategie en kan (indien gewenst) ten behoeve daarvan een ALM studie laten uitvoeren.

2.2 Duurzaam beleggen

Natuurmonumenten belegt in ondernemingen en projecten die goed zijn voor duurzaamheid. Onze thema's zijn duurzame energie, schone technologie en zuiver water en een positieve impact op klimaat en biodiversiteit. Natuurmonumenten belegt in ondernemingen die bijdragen aan positieve invloeden op het milieu. De gehele beleggingsportefeuille van Natuurmonumenten kwalificeert minimaal als een artikel 8 strategie onder de Sustainable Finance Disclosure Regulation (hierna: 'SFDR'). Dit betekent dat de portefeuille ecologische en/of sociale kenmerken promoot en dat de bedrijven waarin wordt belegd over good governance beschikken. Daarnaast kwalificeert de aandelenportefeuille eveneens als een artikel 9 strategie onder de SFDR, dit is het meest duurzame artikel onder de SFDR. Dit betekent dat er uitsluitend wordt belegd in ondernemingen die een positieve bijdrage leveren aan concrete en meetbare duurzame doelstellingen. Om het eventuele restrisico te adresseren dat er, ondanks de artikel 9 strategie, toch wordt geïnvesteerd in fossiele energie in de aandelenportefeuille, wordt een additionele uitsluiting van fossiele energie toegepast op deze aandelenportefeuille.

2.3 Beleggingscategorieën

De strategische mix is de meest bepalende factor voor het risico/rendementsprofiel. Natuurmonumenten streeft naar een optimum tussen enerzijds de beperking van risico's en anderzijds het noodzakelijke rendement om de doelstellingen te kunnen realiseren. De voor belegging beschikbare middelen worden belegd in aandelen en vastrentende waarden. Daarnaast bestaat er de mogelijkheid om een gedeelte van de portefeuille liquide aan te houden op een spaarrekening of een geldmarktfonds.

Op basis van de ALM studie in 2025 is gekozen voor de overstap van een gebalanceerd risicoprofiel naar een gematigd offensief risicoprofiel. In dit kader is besloten dat de voor belegging beschikbare middelen worden belegd in 55% aandelen, 13,5% liquide krediet, 10% Nederlandse hypotheek, 9% Inflation Linked Bonds, 5% bedrijfsobligaties, 5% directe bedrijfsleningen en 2,5% liquide middelen. De volgende bandbreedtes worden gehanteerd voor een eventuele afwijking van de bovengenoemde verdeling:

Asset klassen	Normportefeuille conform ALM studie 2025	Bandbreedte minimum	Bandbreedte maximum
Aandelen Wereld ESG	55,0%	50,0%	60,0%
Subtotaal: Aandelen	55,0%	50,0%	60,0%
Europese Inflation Linked obligaties (inclusief natuurbegraven)	9,0%	4,0%	14,0%
Liquide krediet: Wereldwijd High Yield obligaties	6,0%	1,0%	11,0%
Liquide krediet: Emerging Market Debt Hard Currency	5,0%	0,0%	10,0%
Liquide krediet: Emerging Market Debt Local Currency	2,5%	0,0%	7,5%
Groene bedrijfsobligaties IG Europa	5,0%	0,0%	10,0%
Direct Lending Europe	5,0%	0,0%	10,0%
Nederlandse hypotheek	10,0%	5,0%	15,0%
Subtotaal: Vastrentende waarden	42,5%	37,5%	47,5%
Liquiditeiten	2,5%	0,0%	20,0%
Subtotaal: Liquide middelen	2,5%	0,0%	20,0%
Totaal asset klassen	100,0%		

Er wordt in beginsel geen actief tactisch beleid gevoerd. Herbalancering wordt in beginsel alleen gedaan bij overschrijding van de bandbreedtes en niet uit tactische overwegingen op basis van een visie op de markt. Per maand wordt gecontroleerd door de externe adviseur (zie paragraaf 2.9) of er zich overschrijdingen van bandbreedtes voordoen. Indien een beleggingscategorie uit de bandbreedte breekt, zal de weging ervan binnen een kwartaal worden teruggebracht tenzij er sprake is van bijzondere marktomstandigheden of het bestuur anders beslist.

2.4 Kredietwaardigheid van tegenpartijen

Ter beperking van kredietrisico's belegt Natuurmonumenten in kredietwaardige tegenpartijen. In dit kader gelden de navolgende richtlijnen:

- Natuurmonumenten neemt bewust kredietrisico in haar beleggingsportefeuille om de hieraan verbonden risicopremie te kunnen innen. Het kredietrisico wordt beperkt door te allen tijde een goede spreiding over debiteuren in acht te nemen en het grootste deel van de portefeuille te beleggen in obligaties met een goede kredietwaardigheid.
- Met uitzondering van Inflation Linked Bonds is het per vermogensbeheerder niet toegestaan meer dan 15% van de totale portefeuille te beleggen bij één debiteur.

2.5 Beheersing van valutarisico

De beleggingen in Inflation Linked Bonds vinden uitsluitend plaats in euro gedenomineerde titels. Bij aandelenbeleggingen in andere valuta's dan de euro en bij vastrentende beleggingen waarvan valutarisico een wezenlijk onderdeel is van de beleggingspropositie worden de valutarisico's niet afgedekt.

2.6 Derivaten

Het gebruik van financiële derivaten zoals opties en futures is niet toegestaan.

2.7 Regioverdeling

De staatsobligaties en bedrijfsobligaties zullen overwegend in Europa worden belegd. De aandelenportefeuille wordt wereldwijd belegd.

2.8 Wijze van beheer

De aandelen worden op institutionele en kostenefficiënte wijze belegd. Liquide krediet, Nederlandse hypotheek en bedrijfsobligaties worden belegd via gespecialiseerde managers die zorgdragen voor voldoende spreiding qua debiteuren en looptijden. Inflation Linked Bonds worden belegd in de Eurozone met voldoende spreiding over landen en looptijden. De directe bedrijfsleningen zullen worden belegd in mandaten die de mogelijkheid geven een actief debiteurenbeleid en (in beperkte mate) rentebeleid te voeren.

2.9 Extern vermogensbeheer

Het beheer van specifieke mandaten wordt uitbesteed aan gespecialiseerde externe partijen. Iedere vermogensbeheerder dient te beschikken over een vergunning van de Autoriteit Financiële Markten ('AFM'). De condities voor het vermogensbeheer zijn vastgelegd in een vermogensbeheerovereenkomst. De duur, kostenstructuur, uitgangspunten, keuze van het bewaarbedrijf, richtlijnen, limieten, te gebruiken benchmarks en de wijze van rapporteren maken deel uit van deze overeenkomst.

De beleggingsrestricties in de beheerovereenkomst dienen te vallen binnen de kaders zoals vastgesteld in dit statuut. Natuurmonumenten zal de vermogensbeheerders een exemplaar van het beleggingsstatuut doen toekomen en ze tijdig informeren over mogelijke wijzigingen. Daarnaast zal een onafhankelijke deskundige partij ('externe adviseur') worden ingehuurd voor advisering aan het bestuur en de werkorganisatie omtrent het vermogensbeheer. De vermogensbeheerders zullen door hem worden beoordeeld aan de hand van kwantitatieve en kwalitatieve prestatie-indicatoren.

2.10 Evaluatie lange termijn beleid en portefeuillekenmerken

Het bestuur van de Vereniging zal elke drie jaar de beleggingshorizon alsmede de beleggingscategorieën zoals hierboven genoemd (zie paragraaf 2.3) onder de loep nemen en besluiten tot continuering dan wel bijstelling daarvan. Daarnaast vindt elke jaar een tussentijdse toets plaats. Deze evaluaties en tussentijdse toetsen zullen worden voorbereid door de bestuurscommissie Financiën & Audit, daarbij ondersteund door de werkorganisatie.

2.11 Impact investeren tot maximaal 10% van de portefeuille

In 2025 is per bestuursbesluit vastgesteld dat de mogelijkheid tot het doen van impact investeren werd uitgebreid. Waar op het moment van het bestuursbesluit reeds 6% van het totale vermogen aan impact investeren was gealloceerd (namelijk aan natuurbegraven), werd met het bestuursbesluit vastgesteld dat de mogelijkheid bestaat om dit aandeel uit te breiden tot maximaal 10% van de totale portefeuille (een stijging van 4%). Deze ruimte kan gebruikt worden voor (voor Natuurmonumenten) nieuwe vormen van impact beleggen of voor additionele investeringen in natuurbegraven. Bij ieder voorstel moet worden onderbouwd dat het risicoprofiel van de portefeuille niet toeneemt, dat het verwachte rendement van de totale portefeuille niet verslechtert en dat het voorstel voor de werkorganisatie behapbaar is. Voorstellen worden ter goedkeuring aan het bestuur voorgelegd.

3. Uitvoering vermogensbeheer intern

De opstelling en het onderhoud van de contracten met de vermogensbeheerders en de bewaarder(s) worden beheerd door de werkorganisatie. De samenstelling van de beleggingsportefeuille alsmede alle financiële mutaties daarin worden geadmistreerd door de werkorganisatie aan de hand van de berichtgevingen van de vermogensbeheerders, de bewaarbedrijven en de banken. De daarbij behorende financiële handelingen geschieden eveneens door de werkorganisatie binnen de daartoe door het bestuur aan de directie verstrekte volmachten. De contracten met de vermogensbeheerders en bewaarder(s) vallen niet onder deze volmachten en worden getekend door het bestuur.

4. Rapportage en evaluatie

De externe vermogensbeheerders rapporteren maandelijks binnen 20 werkdagen aan de directie. In de rapportage brengt men verslag uit over de ontwikkelingen op de financiële markten en het behaalde rendement in vergelijking met de benchmark. De externe vermogensbeheerders dienen tevens elk kwartaal alle informatie te verschaffen die Natuurmonumenten nodig acht om het behaalde rendement te kunnen verklaren en de relevante risico's te kunnen monitoren. De rapportages worden tevens door de externe adviseur beoordeeld.

Er vindt regelmatig een gesprek plaats tussen de vermogensbeheerders en de externe adviseur en de externe adviseur rapporteert hierover aan de bestuurscommissie Financiën & Audit. De bestuurscommissie evalueert eens per 3 jaar de performance van de vermogensbeheerders en rapporteert hierover aan het bestuur. Bovendien legt Natuurmonumenten jaarlijks in het jaarverslag verantwoording af over het gevoerde beleggingsbeleid, het risicoprofiel van de beleggingen en de behaalde resultaten.

Bijlage A: Organisatie van het beleggingsbeleid

In de uitvoering van haar beleggingsbeleid onderscheidt Natuurmonumenten drie beslissingsniveaus: strategisch, tactisch en operationeel beleggingsbeleid. De eerste valt onder de verantwoordelijkheid van het bestuur, de laatste valt onder de verantwoordelijkheid van de externe vermogensbeheerders. Het tactisch beleggingsbeleid binnen Natuurmonumenten is de verantwoordelijkheid van de bestuurscommissie Financiën & Audit. Daarnaast hebben de externe vermogensbeheerders een verantwoordelijkheid op het gebied van tactisch beleggingsbeleid binnen de daartoe door de bestuurscommissie Financiën & Audit aan hen verstrekte mandaten.

Het beleggingsbeleid van Natuurmonumenten komt als volgt tot stand. Na het vaststellen van de strategische beleggingsmix (zoals besproken in paragraaf 2.3) wordt bepaald op welke wijze deze beleggingsmix wordt ingevuld in de praktijk. Vervolgens worden de vermogensbeheerders geselecteerd en kan de implementatie van het strategische beleggingsbeleid plaatsvinden. Vanaf het moment van implementatie van het strategische beleid zal dit beleid regelmatig worden gemonitord en geëvalueerd. Dit geldt eveneens voor de uitvoering door de vermogensbeheerders.

De voornoemde monitoring vindt als volgt plaats. De vermogensbeheerders rapporteren per maand over de stand van de beleggingen. Deze rapportages worden door de werkorganisatie samengevat tot een totaaloverzicht en ter beschikking gesteld aan de bestuurscommissie Financiën & Audit. Daarnaast rapporteren de vermogensbeheerders per kwartaal uitgebreid over het behaalde rendementen t.o.v. de benchmarks en de mate van risico die is gelopen. Deze kwartaalrapportages worden tevens beoordeeld door de externe adviseur. De bestuurscommissie Financiën & Audit rapporteert aan het bestuur. In het jaarverslag legt Natuurmonumenten verantwoording af over het gevoerde beleggingsbeleid, het risicoprofiel van de beleggingen en de behaalde resultaten.

Verdeling verantwoordelijkheden

Hieronder staat beschreven wie de eindverantwoordelijkheid heeft voor elke stap binnen het vermogensbeheer van Natuurmonumenten en hoe deze stap wordt uitgevoerd. Hierbij verwijst “BCFA” naar de bestuurscommissie Financiën & Audit.

Stappen en acties	Eind-verantwoordelijkheid	Actie door	Frequentie en tijd
Vaststellen ALM studie, uitgangspunten en beleggingsmix	Bestuur	BCFA, Directie, extern adviseur	1x per 3 jaar
Evaluatie en eventueel uitvoeren ALM studie	BCFA	Directie, extern adviseur, BCFA	1x per 3 jaar
Evaluatie en eventueel selectie vermogensbeheerders	BCFA	BCFA, Directie, extern adviseur	1x per 3 jaar
Rapportages per vermogensbeheerder	Directie	Vermogensbeheerders	20 werkdagen na einde elke maand
Samenvoeging rapportages voor directie en BCFA	Hoofd FA	Hoofd FA	21-25 werkdagen na einde elke maand

Verantwoording/ evaluatie beleid vermogensbeheerders	BCFA	Vermogensbeheerders/ extern adviseur	1x per jaar
Oplevering en beoordeling van prestatie-indicatoren	BCFA	Externe vermogensbeheerders, Directie/hoofd FA, extern adviseur	1x per kwartaal
Verantwoording beleid Natuurmonumenten	Bestuur	BCFA , Directie, hoofd FA	1x per jaar aan de ledenraad en in jaarverslag